

Sąd Rejonowy
w Rzeszowie

APELACJA W PROCECIE KARNYM

Rzeszów 2014

Biuro Obsługi Interesanta

APELACJA

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego (przesłuchaniu oskarżonego, świadków, biegłych) sąd pierwszej instancji zamyka przewód sądowy i wydaje wyrok.

Od wyroku sądu pierwszej instancji stronom przysługuje apelacja. Stronami procesu karnego są: prokurator (oskarżyciel publiczny), oskarżyciel prywatny, oskarżyciel posiłkowy, powód cywilny, oskarżony.

Obrońca oskarżonego może składać środki zaskarżenia w jego imieniu, może to zrobić sam oskarżony, mogą też obaj złożyć osobne środki zaskarżenia. Oskarżyciel prywatny, oskarżyciel posiłkowy i powód cywilny mogą także ustanowić pełnomocnika, który będzie ich reprezentował w procesie karnym. On również może składać w imieniu osób, które reprezentuje, środki zaskarżenia.

Wyrok

Możemy złożyć apelację od każdego wyroku - zarówno skazującego, jak i uniewinniającego, umarzającego postępowanie, warunkowo umarzającego postępowanie, a także wyroku zaocznego i łącznego. Zazwyczaj wyrok zostaje wydany na ostatniej rozprawie. Może się jednak zdarzyć, że sąd odroczy wydanie wyroku (najwyżej na 7 dni). Od ogłoszenia wyroku strony mają 7 dni na złożenie na piśmie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Jeżeli w tym terminie złożymy apelację od wyroku, to nie musimy składać dodatkowo wniosku o uzasadnienie. Uzasadnienie i tak zostanie nam doręczone. W terminie 14 dni od doręczenia wyroku możemy jeszcze uzupełnić apelację, jeśli po przeczytaniu uzasadnienia widzimy taką potrzebę. Przed złożeniem apelacji należy bardzo dokładnie zapoznać się z uzasadnieniem wyroku. W uzasadnieniu sąd podaje m.in. fakty, które uznał za udowodnione, i dowody, które uznał za wiarygodne. Gdy się z nim zapoznamy, łatwiej będzie nam napisać apelację, gdyż będziemy mogli w niej kwestionować twierdzenia sądu pierwszej instancji. Zasadą jest to, że doręcza się wyrok jedynie wtedy, gdy strona złoży o to wniosek. Istnieją jednak sytuacje wyjątkowe, kiedy odpis wyroku doręcza się oskarżonemu, nawet jeśli nie złoży on takiego wniosku, a dotyczy to sytuacji, gdy:

- oskarżonego pozbawionego wolności nie doprowadzono w celu wysłuchania wyroku, a nie miał on obrońcy. Uwaga! Jeśli oskarżony miał obrońcę, oskarżonego nie doprowadzono w celu wysłuchania wyroku, a obrońca nie stawił się w sądzie - to niestety oskarżonemu nie zostanie doręczony odpis wyroku;
- w wypadku wydania wyroku zaocznego, i w tych przypadkach 7-dniowy termin na złożenie wniosku o uzasadnienie wyroku płynie od chwili doręczenia odpisu wyroku, a nie od jego ogłoszenia.

Apelacja

Apelację należy wnieść do sądu, który wydał wyrok w pierwszej instancji, on przekaże akta razem z apelacją sądowi drugiej instancji.

Uwaga! Apelacja od wyroku wydanego w pierwszej instancji przez sąd okręgowy musi być napisana przez adwokata (wyjątek stanowi apelacja wniesiona przez prokuratora). Wymaga formy pisemnej. Bezwzględnie musi ona zawierać:

- określenie sądu, do którego jest skierowana;
- oznaczenie sprawy, której dotyczy;
- imię i nazwisko osoby, która wnosi apelację;
- określenie, czego żąda wnoszący apelację (uniewinnienia, zmiany wyroku, uchylecia wyroku, itp);
- uzasadnienie, jeśli apelacja **jest wnoszona przez** adwokata lub prokuratora;
- datę i podpis wnoszącego apelację.

Jeśli działamy bez adwokata, nie musimy pisać uzasadnienia apelacji, warto jednak napisać, dlaczego nie zgadzamy się z wyrokiem. Nasze argumenty mogą przekonać sąd drugiej instancji.

W apelacji możemy powołać się na to, że sąd pierwszej instancji:

- nieprawidłowo zastosował przepisy prawa karnego;
- popęłnił błędy proceduralne i **z tego powodu** wydał nieprawidłowy wyrok;
- błędnie ustalił fakty i z tego powodu wydał nieprawidłowy wyrok;
- orzekł zbyt surową karę;
- błędnie zastosował środek zabezpieczający (np. umieścił oskarżonego w szpitalu psychiatrycznym) lub inny środek (np. zakazał oskarżonemu prowadzenia pojazdów).

Zakaz zaostrezania wyroku

Jeśli apelację wniósł tylko oskarżony lub jego obrońca, sąd drugiej instancji nie może zmienić wyroku na niekorzyść oskarżonego. Sytuacja będzie się przedstawiała tak samo, gdy apelację na korzyść oskarżonego wnieśli prokurator (np. w przypadku stwierdzenia, że wyrok sądu pierwszej instancji jest zbyt surowy).

Jeżeli jednak z apelacją wystąpi również inna strona procesu (tzn. oskarżyciel posiłkowy, oskarżyciel prywatny, prokurator, powód cywilny) wnosząc o zmianę wyroku na niekorzyść oskarżonego, sąd drugiej instancji może wydać wyrok surowszy niż wyrok sądu pierwszej instancji.

Gdy strona wniosła apelację na niekorzyść oskarżonego, sąd może jednak, po przyjrzeniu się sprawie, orzec także na korzyść oskarżonego.

Rozprawa w sądzie drugiej instancji W rozprawie apelacyjnej obowiązkowo bierze udział prokurator.

Obrońca musi wziąć udział w rozprawie apelacyjnej wtedy, gdy oskarżony powinien mieć obrońcę podczas całego procesu, np. oskarżony jest niewidomy, głuchy, nie rozumie języka polskiego lub zarzuca mu się popełnienie zbrodni. Poza tym obrońca powinien być obecny na rozprawie zawsze, gdy sąd uzna to za konieczne.

Obecność oskarżonego na rozprawie apelacyjnej nie jest obowiązkowa. Rozprawa może toczyć się bez jego udziału. Jeżeli oskarżony jest pozbawiony wolności, sąd drugiej instancji może zarządzić doprowadzenie go na rozprawę. Jeśli oskarżony jest pozbawiony wolności i:

- apelacja została wniesiona na niekorzyść oskarżonego co do winy;
- apelacja wnosi o wymierzenie kary pozbawienia wolności;
- apelacja wnosi o zaostrenie kary pozbawienia wolności;

to sąd ma obowiązek sprowadzenia na rozprawę oskarżonego, chyba że uzna za wystarczającą obecność obrońcy.

Udział w rozprawie innych stron, pełnomocników nie jest obowiązkowy, chyba że sąd uzna to za konieczne.

Jeżeli obecność stron, pełnomocników i obrońcy nie jest obowiązkowa, a osoby te, mimo prawidłowego zawiadomienia, nie stawią się na rozprawę, sprawa zostanie rozpoznana.

Sąd drugiej instancji wydaje jedno z następujących rozstrzygnięć:

1. utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku,
2. zmiana zaskarżonego wyroku,
3. uchylenie zaskarżonego wyroku - w tej sytuacji sprawa może zostać przekazana do ponownego rozpoznania, umorzona lub przekazana prokuratorowi w celu uzupełnienia postępowania przygotowawczego

O ewentualne, szczegółowe i profesjonalne porady prawne należy udać się do specjalisty - adwokata lub radcy prawnego.

W Biurze Obsługi Interesanta uzyskasz wgląd do listy adwokatów/radców prawnych lub do listy instytucji udzielających bezpłatnych porad.